

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 298/04-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. apríla 2005 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Juraja Babjaka a Eduarda Bárányu prerokoval sťažnosť Jána Pavka, R., zastúpeného advokátom JUDr. V. O., R., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Rožňava v konaní sp. zn. 5 C 119/92 (pôvodne sp. zn. 5 C 514/91), a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Jána Pavka na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 5 C 119/92 (pôvodne sp. zn. 5 C 514/91) **p o r u š e n é b o l o .**

2. Okresnému súdu Rožňava **p r i k a z u j e** v konaní sp. zn. 5 C 119/92 (pôvodne sp. zn. 5 C 514/91) **k o n a ť** bez zbytočných prietáhov.

3. Jánovi Pavkovi priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 35 000 Sk (slovom tridsaťpäťtisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Rožňava povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Rožňava je povinný nahradiť Jánovi Pavkovi trovy právneho zastúpenia v sume 9 340 Sk (slovom deväťtisícristoštyridsať slovenských korún) na účet právneho zástupcu JUDr. V. O., do pätnástich dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Sťažnosti Jána Pavka vo zvyšnej časti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. septembra 2004 doručená sťažnosť Jána Pavka, R. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. V. O., R., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Okresným súdom Rožňava (ďalej len „okresný súd“) v konaní sp. zn. 5 C 119/92 (pôvodne sp. zn. 5 C 514/91).

Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 298/04-9 zo 7. októbra 2004 prijal sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie.

Predseda okresného súdu sa na základe výzvy ústavného súdu, ktorá mu bola doručená 19. novembra 2004, vyjadril, že okresný súd netrvá na verejnom pojednávaní pred ústavným súdom. Právny zástupca sťažovateľa vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 24. januára 2005 oznámil, že netrvá na verejnom pojednávaní pred ústavným súdom.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd využil možnosť postupu podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu

Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a upustil od ústneho pojednávania, pretože vzhľadom na charakter posudzovanej veci, v ktorej je rozhodujúci prehľad spisu, nemožno od ústneho pojednávania očakávať ďalšie objasnenie veci.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že okresnému súdu bol 24. mája 1991 doručený návrh bývalej manželky sťažovateľa (ďalej len „navrhovateľka“) na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov proti sťažovateľovi ako odporcovi, pretože ich manželstvo bolo rozvedené okresným súdom 8. januára 1991 v konaní sp. zn. 6 C 1002/90.

Navrhovateľka do svojho návrhu uviedla celkovo 265 hnutel'nych vecí a nehnuteľnosti – dva družstevné byty, dve garáže a chatu so záhradou. Sťažovateľ tvrdí, že okresný súd zatiaľ rozhodol len vo veci výlučného užívania družstevných bytov a ani po trinástich rokoch od podania návrhu nevyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo manželov. V predmetnom konaní boli vypracované viaceré znalecké posudky, napriek tomu nebol majetok bývalých manželov dosiaľ vyporiadaný.

Sťažovateľ podal sťažnosť na priet'ahy v konaní bez uvedenia dátumu predsedovi Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“). Predseda krajského súdu v odpovedi z 1. júla 2002 oznámil, že list sťažovateľa postupuje na priame vybavenie predsedovi okresného súdu. Podpredsedníčka okresného súdu v odpovedi z 9. júla 2002 uviedla, že konanie trvá viac ako desať rokov z dôvodu veľkého počtu vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov a potreby rozsiahleho dokazovania.

S prihliadnutím na uvedené skutočnosti sťažovateľ vo svojom návrhu výroku rozhodnutia (petite) žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní sp. zn. 5 C 119/92 (pôvodne sp. zn. 5 C 514/91) a prikázal okresnému súdu konať v uvedenej veci bez zbytočných priet'ahov. Zároveň sťažovateľ požaduje primerané finančné zadost'učinenie v sume 180 063 Sk a náhradu trov právneho zastúpenia.

Ústavný súd výzvou z 15. novembra 2004 požiadal predsedu okresného súdu, aby sa v zmysle ustanovenia § 29 ods. 6 zákona o ústavnom súde vyjadril k sťažnosti sťažovateľa. Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení z 23. novembra 2004 uviedol prehľad úkonov vykonaných v predmetnej veci a vyjadril sa, že predmetná vec je skutkovo zložitá, pretože ide o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov a s prihliadnutím na dĺžku trvania manželstva je rozsiahly počet vecí, ktoré do bezpodielového spoluvlastníctva manželov patria.

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení zároveň uviedol, že účastníci konania prispeli svojim správaním k predĺženiu konania tým, že sa nezúčastnili viacerých pojednávaní a neumožňovali súdnym znalcom ohliadku hnutelných a nehnuteľných vecí a vzniesli aj námietku zaujatosti a vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania uvedenej veci.

II.

Ústavný súd na základe sťažnosti sťažovateľa, stanoviska predsedu okresného súdu a najmä podrobného preštudovania spisu okresného súdu sp. zn. 5 C 119/92 (pôvodne sp. zn. 5 C 514/91) zistil nasledovný priebeh a stav konania:

Navrhovateľka doručila okresnému súdu 24. mája 1991 návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov s prílohami proti sťažovateľovi ako odporcovi v posudzovanom konaní. Okresný súd vydal 31. mája 1991 pokyn na doručenie návrhu na začatie konania sťažovateľovi, aby sa k nemu v lehote 10 dní vyjadril. Odporca doručil okresnému súdu 17. júna 1991 stanovisko, v ktorom žiada o predĺženie lehoty na vyjadrenie.

Okresný súd nariadil 17. januára 1992 termín pojednávania na 28. január 1992. V spise je vložené potvrdenie ošetrojúceho lekára z 23. januára 1992 o práceneschopnosti navrhovateľky z dôvodu operácie a plnomocenstvo z 27. januára 1992, v ktorom navrhovateľka poverila V. P. na zastupovanie jej osoby v predmetnom konaní.

V posudzovanom spise je vložené vyjadrenie sťažovateľa k predmetu konania bez dátumu vyhotovenia a doručenia okresnému súdu.

Na pojednávaní 28. januára 1992 okresný súd uznesením konanie o návrhu navrhovateľky na vydanie vecí uvedených v návrhu na začatie konania v bodoch 266 až 289 zastavil na návrh splnomocneného zástupcu navrhovateľky a rozhodovanie o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov vylúčil na samostatné konanie pod sp. zn. 5 C 119/92. Okresný súd nariadil 6. júla 1992 termín pojednávania na 14. júl 1992. Pojednávanie 14. júla 1992 bolo uznesením odročené na 4. august 1992 z dôvodu neprítomnosti účastníkov konania.

Sťažovateľ doručil okresnému súdu 15. júla 1992 oznámenie o dôvodoch neúčasti na pojednávaní 14. júla 1992. Pojednávanie 4. augusta 1992 bolo uznesením odročené na neurčito z dôvodu neprítomnosti účastníkov konania, pričom splnomocnený zástupca navrhovateľky telefonicky ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní. Okresný súd nariadil 5. novembra 1992 termín pojednávania na 17. november 1992.

Na pojednávaní 17. novembra 1992 vypovedali účastníci konania a pojednávanie bolo uznesením odročené na 1. december 1992. Pojednávanie 1. decembra 1992 bolo uznesením odročené na 8. december 1992 z dôvodu neospravedlnenej neúčasti sťažovateľa. Pojednávanie 8. decembra 1992 bolo odročené na neurčito z dôvodu neúčasti sťažovateľa, pričom doručienka o prevzatí predvolania sťažovateľom nebola okresnému súdu vrátená. Okresný súd vydal 11. decembra 1992 pokyn na reklamáciu doručienky, ktorou bol sťažovateľ predvolaný na pojednávanie 8. decembra 1992. Sťažovateľ prevzal uvedené predvolanie podľa údajov na doručienke 18. decembra 1992.

Okresný súd nariadil 16. apríla 1993 termín pojednávania na 29. apríl 1993. Na pojednávaní 29. apríla 1993 vypovedali účastníci konania a pojednávanie bolo uznesením odročené na neurčito z dôvodu vykonania znaleckého dokazovania za účelom ocenenia nehnuteľností patriacich do predmetu konania a účastníci konania boli zároveň zaviazaní uhradiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania do 20. mája 1993.

Podľa úradného záznamu okresného súdu z 5. októbra 1993 navrhovateľka oznámila, že v termíne od 22. októbra do 13. novembra 1993 bude na liečení. Okresný súd uznesením č. k. 5 C 119/92-17 zo 6. októbra 1993 nariadil vykonanie znaleckého dokazovania povereným súdnym znalcom do 10. novembra 1993 v súčinnosti s účastníkmi konania.

V posudzovanom spise je na č. 1. vložené oznámenie povereného súdneho znalca bez uvedenia dátumu jeho vyhotovenia a doručenia okresnému súdu s priloženou faktúrou z 13. decembra 1993 (č. 1. 19 spisu) o nemožnosti vykonať ohliadku nehnuteľností z dôvodu neposkytnutia súčinnosti zo strany účastníkov konania, ktorí sa na dohodnuté termíny ohliadky nedostavili. Okresný súd vydal 24. júla 1995 pokyn na opätovné doručenie spisu poverenému súdnemu znalcovi, aby vykonal ohliadku nehnuteľností v súčinnosti s účastníkmi konania s tým, že pokiaľ sa účastníci na ohliadku nedostavia, znalec je povinný túto skutočnosť ihneď okresnému súdu oznámiť. Okresnému súdu bol 31. augusta 1995 doručený znalecký posudok od povereného súdneho znalca.

Podľa úradného záznamu okresného súdu sa 10. októbra 1995 dostavila právna zástupkyňa navrhovateľky a požiadala okresný súd o nenariadenie termínu pojednávania do 31. októbra 1995. Okresný súd nariadil 11. októbra 1995 termín pojednávania na 7. november 1995. Právna zástupkyňa navrhovateľky doručila okresnému súdu 9. novembra 1995 vyjadrenie k predmetu konania. Na pojednávaní 7. novembra 1995 vypovedali účastníci konania a okresný súd nariadil, aby účastníci konania zložili preddavok na trovy ďalšieho znaleckého dokazovania do 15. novembra 1995.

Sťažovateľ doručil okresnému súdu 17. novembra 1995 vyjadrenie k predmetu konania. Okresný súd uznesením č. k. 5 C 119/92-36 z 9. februára 1996 nariadil vykonanie znaleckého dokazovania povereným súdnym znalcom v termíne do 28. februára 1996. Okresný súd uznesením č. k. 5 C 119/92-37 z 9. februára 1996 priznal poverenému súdnemu znalcovi odmenu za vypracovanie znaleckého posudku. Poverený súdny znalec nariadil termín ohliadky na 8. marec 1996. Sťažovateľ listom z 1. marca 1996 oznámil dôvody svojej neúčasti na ohliadke 8. marca 1996. Poverený súdny znalec doručil okresnému súdu 15. marca 1996 doplnenie znaleckého posudku v zmysle uznesenia

okresného súdu č. k. 5 C 119/92-36 z 9. februára 1996. Okresný súd uznesením č. k. 5 C 119/92-47 zo 16. apríla 1996 priznal poverenému súdnemu znalcovi odmenu za vypracovanie znaleckého posudku a stanovil termín pojednávania na 2. máj 1996.

Na pojednávaní 2. mája 1996 vypovedali účastníci konania, bolo vykonané ďalšie dokazovanie a pojednávanie bolo uznesením odročené na 14. máj 1996. Právna zástupkyňa navrhovateľky doručila okresnému súdu 8. mája 1996 vyjadrenie k predmetu konania. Na pojednávaní 14. mája 1996 bol vypočutý predvolaný svedok, pričom sťažovateľ sa bez ospravedlnenia nedostavil, hoci bol na predchádzajúcom pojednávaní ústne predvolaný. Pojednávanie bolo uznesením odročené na neurčito za účelom vykonania znaleckého dokazovania kvôli ohodnoteniu hnutelných vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, pričom účastníci konania boli zaviazaní uhradiť preddavok na trovy dokazovania do 31. mája 1996.

Okresný súd uznesením č. k. 5 C 119/92-56 zo 4. februára 1997 nariadil vykonanie znaleckého dokazovania povereným súdnym znalcom a predloženie znaleckého posudku do 5. marca 1997. Znalecký posudok bol okresnému súdu doručený 1. októbra 1997. Okresný súd uznesením č. k. 5 C 119/92-64 z 10. marca 1998 priznal poverenému súdnemu znalcovi odmenu za vypracovanie znaleckého posudku a stanovil termín pojednávania na 19. marec 1998.

Právna zástupkyňa navrhovateľky požiadala 16. marca 1998 okresný súd o zrušenie termínu pojednávania z dôvodu kolízie s iným termínom pojednávania. Okresný súd nariadil termín pojednávania na 31. marec 1998. Na pojednávaní 31. marca 1998 boli účastníci oboznámení s výsledkom znaleckého dokazovania a pojednávanie bolo uznesením odročené na 21. apríl 1998. Podľa úradného záznamu okresného súdu z 2. apríla 1998 nahliadla do posudzovaného spisu v uvedený deň právna zástupkyňa navrhovateľky. Sťažovateľ doručil okresnému súdu vyjadrenie k predmetu konania zo 14. apríla 1998. Pojednávanie 21. apríla 1998 bolo uznesením odročené na neurčito z dôvodu telefonického ospravedlnenia neprítomnosti právnej zástupkyne navrhovateľky, pričom okresný súd

zároveň vydal pokyn na doručenie vyjadrenia sťažovateľa zo 14. apríla 1998 právnej zástupkyňi navrhovateľky.

Okresný súd nariadil 10. novembra 1998 termín pojednávania na 1. december 1998. Právna zástupkyňa navrhovateľky doručila okresnému súdu 26. februára 1997 oznámenie o zložení preddavku na trovy znaleckého dokazovania (č. 1. 72 spisu). Na pojednávaní 1. decembra 1998 vypovedali účastníci konania a pojednávanie bolo uznesením odročené za účelom ďalšieho dokazovania – ohodnotenia hnutelných vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, pričom sťažovateľ boli zaviazaný uhradiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania.

Podľa úradného záznamu okresného súdu z 20. augusta 1999 na základe previerky plynulosti konania 20. augusta 1999 predseda okresného súdu uložil zákonnému sudcovi konať v posudzovanom konaní plynule. Okresný súd stanovil 13. septembra 1999 termín pojednávania na 5. október 1999. Na pojednávaní 5. októbra 1999 vypovedali účastníci konania a pojednávanie bolo uznesením odročené na neurčito za účelom nariadenia znaleckého dokazovania týkajúceho sa hnutelných vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, pričom účastníci konania boli zaviazaní uhradiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania. Zároveň bol okresným súdom vydaný pokyn na pripojenie spisu sp. zn. 10 C 187/98.

Okresný súd uznesením č. k. 5 C 119/92-84 z 10. septembra 2001 nariadil znalecké dokazovanie povereným súdnym znalcom a predložiť znalecký posudok do 20. októbra 2001. Znalecký posudok bol okresnému súdu doručený 13. novembra 2001. Okresný súd nariadil 21. februára 2002 termín pojednávania na 13. marec 2002. Sťažovateľ doručil okresnému súdu vyjadrenie k predmetu konania z 12. marca 2002.

Na pojednávaní 13. marca 2002 vypovedali právny zástupca navrhovateľky a poverený zástupca sťažovateľa a pojednávanie bolo uznesením odročené na neurčito za účelom ďalšieho znaleckého dokazovania – ocenenia nehnuteľností patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Okresný súd prípisom zo 14. marca 2002

požiadal Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Rožňava o poskytnutie informácie týkajúcej sa predmetu posudzovaného konania. Odpoveď Okresného riaditeľstva Policajného zboru Rožňava bola okresnému súdu doručená 21. marca 2002.

Okresný súd uznesením č. k. 5 C 119/92-104 z 11. júna 2002 nariadil vypracovanie znaleckého posudku poverenému súdnemu znalcovi v lehote do 15. júla 2002. Poverený súdny znalec doručil okresnému súdu znalecký posudok 12. novembra 2002. Okresný súd nariadil 13. februára 2003 termín pojednávania na 12. marec 2003. Okresný súd uzneseniami č. k. 5 C 119/92-106 a č. k. 5 C 119/92-120 z 12. februára 2003 určil odmenu za vypracovanie znaleckého posudku povereným súdnym znalcom. V posudzovanom spise nie sú vložené čísla listov 110 až 119.

Na pojednávaní 12. marca 2003 boli pripojené listinné dôkazy k posudzovanému spisu a pojednávanie bolo odročené na 2. apríl 2003. Právny zástupca navrhovateľky doručil okresnému súdu 20. marca 2003 vyjadrenie k predmetu konania. Na pojednávaní 2. apríla 2003 vypovedali právny zástupca navrhovateľky a splnomocnený zástupca sťažovateľa, pričom pojednávanie bolo uznesením odročené za účelom nariadenia znaleckého dokazovania týkajúceho sa predmetu konania a účastníkom bola uložená povinnosť uhradiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania.

Okresný súd uznesením č. k. 5 C 119/92-161 zo 14. mája 2003 nariadil znalecké dokazovanie týkajúce sa predmetu konania a vypracovať znalecký posudok do 20. júna 2003. Okresný súd prípisom z 22. júla 2003 urgoval zaslanie znaleckého posudku od povereného súdneho znalca (č. l. 177 spisu). Poverený súdny znalec doručil okresnému súdu 4. augusta 2003 oznámenie o nevykonaní ohliadky nehnuteľnosti 31. júla 2003 z dôvodu neprítomnosti účastníkov konania s tým, že ďalší termín ohliadky je stanovený na 12. august 2003. Poverený súdny znalec doručil okresnému súdu 13. augusta 2003 oznámenie o nevykonaní ohliadky nehnuteľností týkajúcich sa predmetu konania z dôvodu neúčasti účastníkov konania na ohliadke 31. júla 2003 a 12. augusta 2003 a vrátil posudzovaný spis.

Sťažovateľ doručil okresnému súdu 22. mája 2003 sťažnosť na zákonného sudcu s námietkou jeho zaujatosti. Zákonný sudca sa k sťažnosti sťažovateľa vyjadril stanoviskom zo 17. septembra 2003.

Okresný súd vydal 16. októbra 2003 pokyn na predloženie posudzovaného spisu krajskému súdu, aby rozhodol o námietke zaujatosti vznesenej sťažovateľom. Právny zástupca navrhovateľky v žiadosti doručenej okresnému súdu 17. októbra 2003 požiadal o nahliadnutie do predmetného spisu.

Okresný súd prípisom z 20. októbra 2003 zaslal posudzovaný spis krajskému súdu na rozhodnutie o námietke zaujatosti zákonného sudcu. Krajský súd uznesením č. k. 14 NcC 42/03-188 z 31. októbra 2003 rozhodol o nevyklúčení zákonného sudcu z prejednávania predmetnej veci. Posudzovaný spis bol okresnému súdu vrátený 9. decembra 2003.

Právny zástupca navrhovateľky v žiadosti doručenej okresnému súdu 10. decembra 2003 požiadal o nahliadnutie do predmetného spisu. Okresný súd vydal 9. februára 2004 pokyn na doručenie uznesenia krajského súdu č. k. 14 NcC 42/03-188 z 31. októbra 2003 účastníkom konania a doručenie prípisu navrhovateľke, aby oznámila, ktorý právny zástupca ju zastupuje v predmetnom konaní, pretože nedoručila okresnému súdu vypovedanie plnomocenstva pre predchádzajúceho advokáta. Navrhovateľka doručila okresnému súdu odpoveď na prípis 25. februára 2004.

Podľa úradného záznamu okresného súdu z 3. marca 2004 právny zástupca navrhovateľky nahliadol v uvedený deň do posudzovaného spisu. Okresný súd uznesením č. k. 5 C 119/92-198 z 15. marca 2004 uložil povinnosť účastníkom konania umožniť ohliadku nehnuteľností, aby mohol byť vypracovaný znalecký posudok podľa uznesenia okresného súdu č. k. 5 C 119/92-161 zo 14. mája 2003.

Okresný súd prípisom z 15. marca 2004 zaslal posudzovaný spis poverenému súdnemu znalcovi, aby mohol vypracovať znalecký posudok v zmysle predmetného

uznesenia okresného súdu v lehote do 30. apríla 2004. Okresný súd prípisom z 3. mája 2004 urgoval zaslanie znaleckého posudku od povereného súdneho znalca.

Poverený súdny znalec vo vyjadrení doručenom okresnému súdu 14. mája 2004 oznámil, že ohliadka stanovená na 15. máj 2004 nebola vykonaná z dôvodu služobnej neprítomnosti majiteľa nehnuteľnosti, a preto odkladá termín ohliadky na neurčito. Predmetný znalecký posudok bol okresnému súdu doručený 28. júna 2004. Okresný súd nariadil 30. júna 2004 termín pojednávania na 11. august 2004.

Na pojednávaní 11. augusta 2004 sa právny zástupca navrhovateľky a splnomocnený zástupca sťažovateľa vyjadrili k znaleckému posudku a pojednávanie bolo uznesením odročené na 8. september 2004. Na pojednávaní 8. septembra 2004 boli prednesené návrhy právneho zástupcu navrhovateľky a splnomocneného zástupcu sťažovateľa na vykonanie ďalšieho dokazovania v posudzovanej veci a pojednávanie bolo uznesením odročené na 13. október 2004.

Navrhovateľka doručila okresnému súdu 11. októbra 2004 vyjadrenie k predmetu konania. Na pojednávaní 13. októbra 2004 bola vypočutá navrhovateľka a pojednávanie bolo uznesením odročené na neurčito za účelom vykonania kontrolného znaleckého dokazovania týkajúceho sa nehnuteľnosti patriacej do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Navrhovateľka doručila okresnému súdu 25. októbra 2004 vyjadrenie týkajúce sa predmetu konania a 27. októbra 2004 bola okresnému súdu doručená úhrada preddavku na trovy znaleckého dokazovania.

V posudzovanom spise je na č. l. 261 – 265 vložené vyjadrenie predsedu a podpredsedníčky okresného súdu z 23. novembra 2004 pre ústavný súd týkajúce sa predmetného konania. Okresný súd uznesením č. k. 5 C 119/92-268 z 3. januára 2005 nariadil znalecké dokazovanie povereným súdnym znalcom týkajúce sa určenej nehnuteľnosti a vypracovať znalecký posudok v termíne do 15. februára 2005. Poverený súdny znalec vo vyjadrení z 11. februára 2005 požiadal o predĺženie lehoty na vypracovanie znaleckého posudku do 31. marca 2005 z dôvodu nevyhnutnosti vykonania konzultácií

v súvislosti s vypracovaním znaleckého posudku. Okresný súd prípisom z 15. februára 2005 predĺžil lehotu na vypracovanie znaleckého posudku do 31. marca 2005.

Poverený súdny znalec vo vyjadrení doručenom okresnému súdu 1. apríla 2005 vrátil predmetný spis okresnému súdu a požiadal o predĺženie lehoty na vypracovanie znaleckého posudku do 30. apríla 2005 z dôvodu potreby ďalších konzultácií v súvislosti s ocenením nehnuteľnosti. Okresný súd prípisom zo 4. apríla 2005 predĺžil lehotu na vypracovanie znaleckého posudku do 2. mája 2005. Uvedeným záznamom (č. 1. 276) posudzovaný spis končí.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu, pričom nestačí, že štátny orgán vo veci koná (napr. rozhodnutia II. ÚS 157/02, I. ÚS 76/03). Až právoplatným rozhodnutím, bez ohľadu na to, či vyznie v prospech alebo neprospech účastníka, sa vytvára právna istota. Preto na naplnenie ústavného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby všeobecný súd iba o veci konal a nerozhodol ju s účinkami právoplatnosti a prípadne vykonateľnosti svojho meritórneho rozhodnutia.

Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa naplní, ako to konštantne ústavný súd vo svojich rozhodnutiach uvádza, až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadom svojich práv (napr. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 10/98, I. ÚS 89/99, III. ÚS 127/03 a ďalšie).

Ústavný súd zároveň v okolnostiach posudzovanej veci uvádza, že predmetné konanie z hľadiska zbytočných prietáhov neposudzoval v období pred 17. marcom 1993 s prihliadnutím na nedostatok právomoci a ustálenú judikatúru ústavného súdu (napr. rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 26/95, III. ÚS 92/01), pretože ústava nadobudla účinnosť 1. októbra 1992 a ústavný súd vznikol 17. marca 1993. Ústavný súd poskytuje ochranu iba pred porušeniami základných práv a slobôd, ku ktorým došlo na území Slovenskej republiky po nadobudnutí účinnosti dokumentov, ktoré tieto práva zakotvujú, a po jeho vzniku pokračujú, pričom nedostatok právomoci ústavného súdu v tejto veci nie je možné odstrániť.

Sťažovateľ využil právny prostriedok, ktorého uplatnenie sa vyžaduje pred podaním návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, a podal sťažnosť na prietahy v konaní. Podpredsedníčka okresného súdu v odpovedi z 9. júla 2002 uviedla, že sťažnosť sťažovateľa nepovažuje za dôvodnú vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ sám svojimi procesnými úkonmi prispel k predĺženiu konania najmä tým, že viackrát namietal zaujatosť zákonného sudcu a jeho úplatnosť, pričom neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by daný záver odôvodňovali.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 813/00, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníkov súdneho konania a postup samotného súdu.

Pokiaľ ide o kritérium „právna a faktická zložitosť veci“, ústavný súd konštatuje, že hoci predmetom sporu je návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ide o vec, ktorá patrí po právnej stránke do štandardnej rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva s rozsiahlou judikatúrou v tejto oblasti.

Skutkovú stránku predmetnej veci ústavný súd posudzuje ako zložitú s prihliadnutím na predmet konania, pretože pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov je potrebné zohľadniť časté protikladné stanoviská a úkony účastníkov konania. V danom prípade ústavný súd vzal do úvahy aj rozsiahly počet vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov sťažovateľa a navrhovateľky. Ústavný súd však zastáva názor, že aj napriek uvedeným konkrétnym okolnostiam je dĺžka trvania predmetného konania - takmer 14 rokov - aj pri jeho skutkovej náročnosti ústavne neakceptovateľná.

Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd z posudzovaného spisu zistil, že sťažovateľ sa viackrát nezúčastnil bez ospravedlnenia na stanovených pojednávaniach, a to napríklad 4. augusta 1992, 1. decembra 1992 a 14. mája 1996, ďalej svojou neprítomnosťou neposkytol súčinnosť pri ohliadkach nehnuteľností patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov 10. decembra 1993, 31. júla 2003 a 13. augusta 2003, pričom termíny ohliadok boli povereným súdnym znalcom vopred oznámené.

Sťažovateľ ďalej vo vyjadrení zo 7. apríla 2003 namietal zaujatosť zákonného sudcu, o ktorej krajský súd uznesením č. k. 14 NcC 42/03-188 z 31. októbra 2003 rozhodol, že zákonný sudca nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania posudzovanej veci. Je nesporné, že uvedené procesné úkony sťažovateľa sú zákonnými prostriedkami na vyjadrenie jeho vôle v predmetnom konaní, ale predĺženie posudzovaného konania v dôsledku jeho procesných úkonov nie je možné pripísať na ťarchu okresného súdu.

Tretím hodnotiacim kritériom, ktorým ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol postup samotného okresného súdu. Pri skúmaní skutočnosti, či v dôsledku postupu okresného súdu došlo k porušeniu vyššie uvedeného práva, ústavný súd zistil, že tomu tak je, a to bez existencie zákonnej prekážky (napr. rozhodnutie II. ÚS 3/00).

Ústavný súd z prehľadu úkonov vykonaných okresným súdom v tejto veci zistil, že okresný súd nevykonal žiadny úkon v posudzovanej veci od 13. decembra 1993 do 24. júla 1995 (19 mesiacov), od 1. júna 1996 do 4. februára 1997 (8 mesiacov), od 5. marca 1997 do 10. marca 1998 (12 mesiacov), od 1. decembra 1998 do 13. septembra 1999 (9 mesiacov) a od 5. októbra 1999 do 10. septembra 2001 (23 mesiacov).

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 24. novembra 2004 uviedol prehľad úkonov vykonaných v predmetnej veci a vyjadril sa, že predmetná vec je skutkovo zložitá, pretože ide o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov a s prihliadnutím na dĺžku trvania manželstva je rozsiahly počet vecí, ktoré do bezpodielového spoluvlastníctva manželov patria.

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení zároveň uviedol, že účastníci konania prispeli svojím správaním k predĺženiu konania tým, že sa nezúčastnili viacerých pojednávaní a neumožňovali súdnym znalcom ohliadku hnutelných a nehnuteľných vecí a vzniesli aj námietku zaujatosti a vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania uvedenej veci.

Ústavný súd s prihliadnutím aj na ustanovenie § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku postup okresného súdu v predmetnej veci vyhodnotil ako konanie, v ktorom došlo k zbytočným prieťahom zo strany okresného súdu v celkovej dĺžke 71 mesiacov.

Základné právo zaručené podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa realizuje takým konaním všeobecných súdov, ktoré plynule smeruje k odstráneniu právnej neistoty osoby, ktorá sa obrátila na súd v konkrétnej veci (napr. rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 40/97).

Na základe týchto dôvodov ústavný súd dospel k názoru, že bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, tak ako mu ho zaručuje čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv a slobôd vzniklo nečinnosťou, môže ústavný súd prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

IV.

Pretože ústavný súd rozhodol o porušení označeného práva sťažovateľa, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha“.

V konkrétnych okolnostiach danej veci vidí ústavný súd nemajetkovú ujmu sťažovateľa najmä v okolnosti, keď ani po uplynutí obdobia takmer 14 rokov od podania návrhu na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov nebolo v predmetnej veci rozhodnuté, pričom táto situácia spôsobuje u sťažovateľa pocit trvalej neistoty.

Ústavný súd však pri stanovení konkrétnej výšky primeraného finančného zadosťučinenia vzal do úvahy aj správanie sťažovateľa ako účastníka konania, ktorý svojimi úkonmi podstatne prispel k predĺženiu tohto konania, a preto považoval za primerané finančné zadosťučinenie sumu 35 000 Sk, a to aj s prihliadnutím na intenzitu zásahu do

základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a celkovú dĺžku predmetného konania.

Pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal ústavný súd zo záujmu ochrany ústavnosti a zo zásad spravodlivosti, o ktoré sa opiera Európsky súd pre ľudské práva, keď priznáva spravodlivé zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu, preto ústavný súd žiadosti sťažovateľa o primerané finančné zadosťučinenie vo zvyšnej časti nevyhoviel a priznanú sumu považoval za primeranú aj s ohľadom na dĺžku zbytočných preťahov v posudzovanom konaní a správanie sťažovateľa v danom konaní, ktoré prispelo k predĺženiu tohto konania.

V súlade s ustanovením § 36 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom uhrádza účastník zo svojho. Na základe ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktorý v odôvodnených prípadoch umožňuje ústavnému súdu podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy, ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia, pretože ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa bolo porušené, a teda mal vo veci úspech.

Podľa ustanovenia § 20 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“) účinnej od 1. januára 2005 patrí advokátovi za úkony právnych služieb vykonané pred dňom nadobudnutia účinnosti tejto vyhlášky odmena podľa doterajších predpisov.

Pri výške náhrady trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádzal z ustanovenia § 13 ods. 8 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 163/2002 Z. z.“), ktoré upravuje výšku odmeny za zastupovanie pred ústavným súdom,

ak predmet sporu nie je oceniteľný peniazmi, odmena za jeden úkon je jedna tretina výpočtového základu.

Predmetom konania pred ústavným súdom je ochrana základných práv a slobôd, ktorá nie je oceniteľná peniazmi. Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

Vzhľadom na skutočnosť, že dva úkony právnej služby boli zrealizované v roku 2004, ústavný súd vychádzal pri týchto úkonoch z oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky, podľa ktorého za prvý polrok 2003 bola priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky 13 602 Sk.

Podľa takto určených kritérií je výška odmeny za dva úkony právnej pomoci – prevzatie a príprava veci a podanie vo veci samej 4 534 Sk za každý úkon v zmysle ustanovenia § 16 ods. 1 vyhlášky č. 163/2002 Z. z., t. j. spolu 9 068 Sk. Ústavný súd rozhodol aj o priznaní náhrady výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu podľa § 19 ods. 3 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. v spojení s ustanovením § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., t. j. dvakrát 136 Sk, teda spolu 272 Sk.

Podľa takto určených kritérií správny výpočet trov predstavuje sumu 9 340 Sk, ktorú ústavný súd zaviazal uhradiť okresný súd na účet právneho zástupcu sťažovateľa (ustanovenie § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

V zmysle čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. apríla 2005